

Београд
27. септембар 2021

С А О П Ш Т Е Њ Е

Друштва судија Србије

О променама Устава

На Скупштини Друштва судија Србије одржаној 24. септембра 2021. године расправљано је о променама Устава у делу који се односи на правосуђе, с обзиром да је Одбор за уставна питања и законодавство Народне скупштине, на основу текстова које му је доставила Радна група за израду акта о промени Устава, 21. септембра 2021. године усвојио, ради достављања Венецијанској комисији Савета Европе, нацрте акта о промени Устава Републике Србије и уставног закона.

Скупштина Друштва судија је прихватила извештај о раду у поменутој радној групи, формираној 30. јуна 2021. године, који је поднела Драгана Бољевић, почасна председница Друштва судија Србије и члан Радне групе Одбора Народне скупштине за уставна питања и законодавство.

Друштво судија је, упркос томе што се рад на промени Устава одвијао у временском периоду који је био кратак за подробније разматрање решења из поменутих докумената и организовање дуже јавне расправе, поздравило транспарентан и инклузиван начин на који се одвијао процес промене Устава током 2021. године.

У погледу садржине предложених решења која се односе на судство, Друштво судија оцењује да решења из нацрта акта о промени Устава и уставног закона, у односу на решења из важећег Устава, унапређују положај правосуђа.

Наиме, предложеним решењима укида се тзв. пробни трогодишњи мандат судија, избор свих судија и председника судова поверава се Високом савету судства, у коме неће бити представника извршне и законодавне власти, независност судства „појачава“ се прецизнијим прописивањем гаранције непреместивости, проширењем имунитета судија за мишљење дато у вези с вршењем судијске функције, поновним прописивањем разлога за разрешење и гаранцијама да неће бити никаквог прекида судијске функције. Функционисање Високог савета судства омогућава се непарним бројем чланова (11) у коме већину чине судије, а унутар јавнотужилачке организације пажљиво и етапно је покренут процес који ће јавним тужиоцима омогућити самосталније обављање својих дужности, што ће и суд учинити делотворнијим.

Осим наведеног, Друштво судија сматра и да би било пожељно да се одреди садржина судске власти, боље уреди однос три гране власти и отклоне поједини номотехнички недостаци, као и да Нацрт акта о промени Устава садржи два решења које би требало унапредити у даљем току процеса промене Устава, што је реално могуће. Реч је о:

- саставу петочлане комисије, чија је надлежност да изабере пет чланова Високог савета судства уколико Народна скупштина не буде сама о томе одлучила двотрећинском већином, који би требало да има плуралистички и за владајућу већину мање пожељан састав и
- прописивању кворума од 8 гласова с којим би Високи савет судства требало да доноси одлуке, што је питање које би требало оставити за законско регулисање.

Поздрављајући конструктивну атмосферу која је пратила досадашњи рад на промени Устава, Друштво судија позива Одбор за уставна питања и законодавство и саму Народну скупштину Републике Србије да, у циљу усвајања што бољих решења за правосуђе, пажљиво размотре мишљења и предлоге учесника јавне расправе у поступку у коме ће разматрати и мишљење које ће Венецијанска комисија доставити средином октобра 2021. године.